

Club Nàutic l'Escala

Segimon Obradors i Castellet

La importància dels clubs nàutics en la utilització d'infraestructures costaneres i portuàries

L'esport de vela, com qualsevol altre esport, necessita una infraestructura mínima per al seu desenvolupament. El futbol necessita un camp, l'atletisme, unes pistes... La vela, el mar. Però per a accedir al mar cal un suport des de terra.

Històricament, el practicant de vela ha aprofitat les infraestructures existents, sobretot les dels ports comercials. No és estrany que el club esportiu més veterà d'Espanya sigui, per antiguitat, un club nàutic: el Reial Club Nàutic de Tarragona, que en un inici va aprofitar, el 1878, les dàrsenes d'aquest port.

Sortir a la mar amb unes certes garanties obliga a disposar d'unes condicions d'avitallament mínimes. Des d'un primer moment, els homes de vela ho van entendre, i per això es van protegir sota l'escut d'una associació (un club) que els permetés disposar d'una infraestructura portuària per a poder accedir al mar.

Queda clar, doncs, que la pràctica de l'esport de vela necessita unes infraestructures que possibilitin l'accés dels esportistes i de les seves embarcacions al mar. Disposar d'una plataforma per a ubicar les embarcacions, ja sigui en un escar (avarades) o en un moll (amarrades), i per a situar els regatistes (vestuaris, dutxes, etc.) és una condició imprescindible.

Aquesta necessitat ha fet que sigui un esport que cerqui, des del primer moment, una mínima organització associativa (un club), que la gestioni. És per això que els clubs esportius més antics de Catalunya i de la resta del món són precisament els clubs nàutics. L'esport nàutic potencia l'associacionisme, l'agrupació d'esportistes. És, en definitiva, una forma de societat civil.

Els clubs són el vehicle idoni per a apropar el mar a la ciutadania

Com a entitats de la societat civil, els clubs fan una tasca molt important que beneficia la col·lectivitat en general. La Federació Catalana de Vela és l'agrupació dels clubs catalans que activen la vela. Per aquesta raó, recull la voluntat de

molts ciutadans que veuen en la pràctica d'aquest esport una plataforma de lleure, de cultura i de contacte amb la natura i amb elements tan nobles i purs com són l'aigua i el vent.

Els clubs nàutics són les entitats més vàlides per a apropar i introduir la gent al mar. Són els vehicles idonis per a donar a conèixer el mar, la seva realitat i, naturalment, la pràctica dels esports nàutics.

A Catalunya hi ha més de 100 clubs afiliats a la Federació Catalana de Vela, repartits per tot el litoral. Alguns també estan ubicats en aigües interiors (llacs, preses). Aquest important nombre de clubs fa que molta gent del nostre país estigui implicada, i dona la casualitat que aquesta proporció de persones forma un dels grups més dinàmic i de tarannà més esportiu del nostre país.

Els clubs nàutics, marítims, de vela, de natació, tots ells integrants de la Federació Catalana de Vela, a més de fer una tasca esportiva, que en el fons és la seva funció i raó de ser ja que són institucions esportives amb la finalitat de dinamitzar l'esport de vela i crear un planter de futurs esportistes, també compleixen una funció social per mitjà de les escoles de vela i les escoles de mar, que donen suport d'una manera directa i viva a la cultura marítima del nostre país i a l'aprenentatge de la navegació. Fins i tot a moltes escoles i instituts l'assignatura de vela forma part del programa educatiu reglat.

Molts diuen que gràcies als clubs de vela no s'ha perdut la tècnica de la navegació eòlica, després de l'entrada del vapor i el gasoil a la marina. I és cert. Els regatistes de vela han conservat i millorat amb les noves tecnologies aquest art i aquesta tècnica. Per tant, podem dir que els clubs salven un patrimoni cultural.

Dos tipus de clubs: de port i de platja

Sobre els tipus de clubs, hem de dir que hi ha dos esquemes de clubs nàutics segons estiguin ubicats en ports o en platges.

Patí de vela. Club Nàutic l'Escala

Regata de patins al Maresme. Club Nàutic l'Escala

Això té una raó històrica. Dèiem al principi que els primers clubs nàutics es van situar a l'abric dels ports comercials, com van ser els de Barcelona (el Reial Club Marítim de Barcelona i el Real Club Nàutic de Barcelona encara hi són) o el de Tarragona. A mitjan segle xx, en construir-se nous ports, com els de Palamós, Arenys de Mar, Blanes i Vilanova, van sorgir nous clubs. Era una època en què la majoria dels vaixells esportius de vela eren quillats i necessitaven molls i grues per a ser posats a l'aigua. Aquests ports que oferien aquests serveis van ser el nou refugi dels regatistes des del final de la dècada dels quaranta fins a la proliferació de marines promogudes per alguns clubs, a partir dels setanta.

Però paral·lelament, a moltes platges també es van crear una sèrie de clubs, sobretot clubs de natació, com el de Barcelona i Badalona, i les seves instal·lacions també van servir com a plataformes per a accedir al mar.

A partir d'aquesta dicotomia de clubs, és a dir clubs amb port o clubs de platja, es poden definir dos tipus de clubs vinculats a la vela.

Infraestructura dura

Utilitzant una terminologia saxona, podem dir que els clubs de port disposen d'una infraestructura *hard*, és a dir "dura", ja que en tenir un port del tipus marina, ja sigui en concessió o construït per ells, han generat o s'aprofiten d'una obra d'enginyeria.

Aquest tipus de clubs disposen d'instal·lacions portuàries adients, que faciliten l'amarratge d'embarcacions amb quilla i poden disposar d'escar propi per avarada de flota i sistemes de grues.

Infraestructura tova

Per contra, els clubs de platja disposen d'una infraestructura d'obra d'enginyeria *soft*, és a dir, "tova", i totes les seves instal·lacions estan centrades en la nàutica d'embarcacions de fàcil avarada a la sorra. Aquest model de club de platja es va copiar dels clubs de natació, que disposaven d'una concessió a les platges de les seves localitats.

És el model que a partir de la dècada dels anys seixanta es va estendre, amb molt d'èxit, al llarg del nostre litoral. Avui

Regata de les classes 420 i estel. Club Nàutic l'Escala

Proera penjada al trapezi d'un 420. Club Nàutic l'Escala

són un actiu molt important dels clubs catalans que, juntament amb la Federació Catalana de Vela, dinamitzen cada estiu l'activitat de la vela catalana, sobretot la vela lleugera, la del patí de vela i la dels catamarans, embarcacions idònies per estar en aquests indrets.

Marines seques o marines humides

Com dèiem al començament, els esportistes de vela i els seus clubs sempre han necessitat la infraestructura a terra per a practicar el seu esport al mar. Abans s'emparaven sota el refugi dels ports comercials. Ara, la societat ha entès que s'han de fer plataformes d'accés, ports d'oci en si mateixos, per a facilitar a la ciutadania l'opció del mar com a pràctica esportiva, sense haver de recórrer al port comercial.

Per això hem de felicitar les iniciatives dels ajuntaments, de la Generalitat i les privades, que fomenten la construcció d'aquestes plataformes, ja siguin com a marina seca, on avarar embarcacions, o com a marina humida, per a atracar-les en molls. Un exemple digne del millor elogi és la que s'està construint a la desembocadura del riu Besòs, que servirà per a obrir més el mar a la ciutadania catalana i fer més popular i cada vegada més accessible per a tothom l'esport de vela.

Segimon Obradors i Castellet

president de la Federació Catalana de Vela

Windsurf. R. Moreno

lot escorat. Club Nàutic l'Escala

